

Τοιαῦτ', ὦ ἄνερ, ὡς ἡδὺ φιλοῦσα σε ἡχώ τις,
εὖ ἔγνων σοι μετὰ σπουδῆς ἔξαγγελεῖν μεγάλης·
ἔγγυνώ τω δέ μοι τό γε νῦν ἡ σὴ ἐλλογιμότης
εἰπόντι που δυσώνυμα ἐν τῇ ἐμφάσει...

Ἐν Κερασοῦντι, Μάιος τοῦ 1907

Ἄλυσ

Ὁ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον

ΙΩ. ΣΟΦΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος τῆς στιγμῆς δὲν ἔχει παρὰ μόνον ἐνεστῶτα· ἀπε-
ρασμένον καὶ μέλλοντα χρόνον δὲν ἔχει.

Ὁφελήσου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τῆς στιγμῆς, εἰς τὴ στιγμὴ.
Ἀλλοιῶς, τὸν ἔχασες.

Παρομοίως:

Φυλάξου ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τῆς στιγμῆς, εἰς τὴ στιγμὴ. Ἀλ-
λοιῶς, ἔχασθης.

Μπορεῖ νὰ σε σκοτώσῃ ὁ ἄνθρωπος τῆς στιγμῆς, εἰς τὴ
στιγμὴ. Κ' ἔπειτα νὰ κάθεται νὰ σε κλαίῃ.

Μπορεῖ, στὴ στιγμὴ, νὰ θυσιάσῃ κάτι διὰ ἐσέ. Κ' ἔπειτα, νὰ
μετανοήσῃ.

Μπορεῖ, στὴ στιγμὴ, νὰ σοῦ ὑποσχεθῇ πράγματα μεγάλα
κ' ἔπειτα νὰ μὴν τὸ θυμῇ πλεον. Μ' ὅλον ὅπου σοῦ τὰ ὑπο-
σχέθηκε μὲ ἀληθοσύνη, καὶ με ἀπόφαση νὰ ἐχτελέσῃ.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς στιγμῆς, εἰς τὴ στιγμὴ, δὲν σκέφτεται τὸ
αὔριο, καὶ δὲν ἐνθυμεῖται τὸ χθές. Δὲν ἔχει ἐμπρὸς του παρὰ τὴ
στιγμὴ ἐκείνη, κ' ἐσέ, καὶ τὸν ἑαυτό του. Καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ
μοιράσῃ μαζί σου τὸ βίό του, ἂν τὸν ἐσυγκίνησες· ἢ ἐξ ἐναντίας,
νὰ σὲ κακοτροπήσῃ, ἂν τὸν ἐδυσαρέστησες.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς στιγμῆς, ἢ μπορεῖ νὰ παίρνῃ πολλὰς ὑπόσχε-
σες. Καὶ οὔτε ἴσως δὲν ἠθελε φθάνει τόσο· ἀλλ' ἔπρεπε καὶ νὰν
τοῦ παρουσιάσεται κάθε φορὰ, στὴ στιγμὴ τῆς ἐχτελέσεως, ἢ
στιγμὴ ἐκείνη τῆς ὑποσχέσεως, μὲ τὸ τότε τῆς ἐνδιαφέρον καὶ
θέλητρό της.

Τὸν ἄνθρωπον τῆς στιγμῆς, μὴν ἢ μπορῶντας νὰ βασισθῇ εἰς
αὐτόν, θεώρει τὸν μᾶλλον ὡς περίστασιν, παρὰ ὡς ἄνθρωπον.

Καὶ ξεῦρε νὰ ὠφελῇσαι ἀπὸ αὐτὸν ὡς ἀπὸ περιστάσιν, τὴν ὁποίαν, ἂν τὴν ἀφήσῃς, τὴν χάνεις.

Ο ΣΠΑΤΑΛΟΣ

Ὁ σπάταλος εἶνε ἀφεντιάθρῳπος. Ξοδεύει ὅαν ἀφέντης, καὶ ἀκούεται ὅαν ἀφέντης.

Οἱ φτωχοὶ χυδαῖοι τοῦ βῆγανουν τὴ σκούφια τους. Ὅλοι τότε χαίρουνται. Ὅλοι τότε θέλουνε. Ὁ σπάταλος εἶνε γλύκυσμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθέννας θέλει νὰ γλύψῃ. Μόνος ὁ τίμιος νοήμων τὸν κυττάζει μὲ ψυχοπόνεση καὶ τὸν ἀποφεύγει.

Δανεῖζεται περισσότερα ἀπ' ὅσα δύναται νὰ πληρώσῃ, ὅχι διὰ νὰ θρέψῃ τὴν οἰκογένειά του, ἀλλὰ διὰ νὰ γέψῃ τοὺς φίλους του· καὶ ἴσως ὅχι μῆτε στὸ σπίτι του, ἀλλὰ στὸ ξενοδοχεῖο. Τραγουδάει στὰ φιλικὰ του συμπόσια τραγούδια ἐνθουσιασμοῦ, καὶ ἐπιστρέφει στὸ σπίτι του εὐφρόσυνος θιασώτης, ὅπου φυσικῶς τῷ λόγῳ δυσαραστεῖται, καὶ βαρύνεται νὰ μείνῃ πολλὴν ὥρα. Στὸ σπίτι του, εἶνε ἀκαταστασία. Κανένα μέτρο, καμμία τάξη, καμμία ἐπαγρύπνηση, καμμία οἰκονομία.

Ἀφέντης πολυέξοδος καὶ λαμπρός, ῥίχνει βλέμμα ἐσπλαχνίας ἀπάνου στὸν φιλάργυρον, καὶ περιπαῖζει τὸν οἰκονόμον, ἀποδίδοντας του φιλαργυρίαν.

Ὁ σπάταλος συνήθως δὲ συχνάζει τὴν καλὴ συναναστροφῇ. Νέοι ἀχαλίνωτοι κατὰ φυσικὸν λόγον εἶναι οἱ σύντροφοί του· μὲ τοὺς ὁποίους δαπανᾷ τὸν καιρὸ του καὶ τὴν περιουσίαν του, ἕως τὴν ἡμέραν τῆς φτωχέψεώς του· εἰς τὴν ὁποίαν, τὸν ἀφίνουνε καὶ τοῦτοι.

Μὰ τότε ἀρχίζουνε δι' αὐτὸν ἡ λεγόμενες cattive figure. Οἱ δανεισταὶ του, ἀφοῦ τοῦ πάρουν τὸ πρᾶμμα του, μένουν εἰς μέρος καὶ ἀπλήρωτοι. Προστρέχει ὅθεν εἰς τοὺς πρῶν φίλους του διὰ βοήθειαν· ἔπειτα διὰ ἐλεημοσύνην.

Καὶ τέλος πάντων ξεσκλησμένος, λιγδωμένος, πεινασμένος, καὶ ἄστεγος . . . καταφεύγει ἴσως εἰς τὴν αὐτοχτονίαν. Ἡ ἀλλέως, ἡ ἔνδεια ἢ ἴδια κάνει τὸ ψυχικὸ καὶ τὸν παίρνει.

Ὁ σπάταλος δὲν ἠξέρει νὰ παρῆξῃ. Δὲν ἠξέρει νὰ διατηρήσῃ. Δὲν ἠξέρει νὰ ἑοδέψῃ. Ἡ σπατάλη εἶνε εἶδος μανίας, ὅπου φέρνει τὸν σπάταλον, εἰς τὸ ἴδιο τέλος, εἰς τὸ ὁποῖο φέρνει καὶ ἡ κανονικὴ μανία.

Ἰδοὺ ὁ σπάταλος!

Ἀρχίζει ἀφεντιάθρῳπος, καὶ τελειώνει ἐλεεινός.